

Bestemmelser, blive de efter den 1. Oktober 1894 af Tiendeererne erlagte Skatte- og Afgiftsbeløb at tilbagebetale.“ Altsaa, naar samtlige Tiendeydere i et Sogn have købt Tienden før 1. Oktober 1894, vilde de kunne fordre Skatten tilbagebetalt fra samme Tidspunkt. Men hvis blot en eneste har undladt at købe sin Andel af Tienden, vil der intet kunne faas tilbage af Skatten. Opretholdes denne Bestemmelse, tror jeg, det vil føre til, at den Tilbagebetaling af Skatten, som Lovforslaget stiller i Udsigt, vil blive ret illusorisk. Jeg tror nemlig, at det i de allerfleste Tilfælde vil vise sig, at enten en eller flere i et Sogn have undladt at købe deres Anpart af Tienden. Jeg har haft Lejlighed til at forhøre mig om Forholdet i adskillige Sogne, hvor det er Tilfældet. Jeg kan anføre, hvordan det forholder sig i et Sogn, hvor jeg er særlig godt kendt. Der er 226 Tdr. Hartkorn, og for de 215's Vedkommende er Tienden indkøbt af Yderne. Der er altsaa 11 Tdr. tilbage, hvor Tienden ikke er indkøbt. Den Gang Tienden blev købt, har der været 2—3 Mand, som have været stædige, og paa Grund af disse enkeltes Stædighed ville alle de andre komme til at undgælde. Det forekommer mig, det er urigtigt. Det er i Grunden for Smed at rette Bager. Jeg er vis paa, at det forholder sig paa samme Maade i mangfoldige Sogne. Det er særlig i Jylland og Vestjylland, at det Forslag, vi have stillet, har Interesse. Jeg nævnede ved Sagens 1ste Behandling, i hvor stor Udstrækning man har indkøbt Tienden i de forskellige Amter. Jeg skal ikke komme tilbage til disse Tal, men kun nævne, at for Ringkøbing Amts Vedkommende er der indkøbt 56,8 pCt. af Kongetienden, af Kirketienden 73,9 pCt., i Ribe Amt af Kirketienden 61 pCt. I det hele taget er det særlig de vestjydske Amter, som ere engagerede i dette Forhold, og det vil altsaa særlig blive Folk i disse Amter, som ville faa Fordel af de Bestemmelser, vi foreslaa i Tiendeloven.

Vil dette nu være ubilligt? Jeg tror ikke, man kan sige, det er ubilligt, naar man ser hen til, hvem det er, der skal bidrage til Tiendeafløsningen. Som oplyst i Betænkningen, skulle jo de 10 Øre, der lægges paa Formueskatten, og de 10 Øre, der lægges paa Ejendomsskylden, i alt væsentligt afløse Tienden, og nu er Forholdet det, at denne Ombytning af de gamle Statsskatter med Ejendomsskylden ville Jyderne faa forholdsvis mindst Gavn af, og af Jyderne vil det atter blive de

vestjydske Amter, som faa forholdsvis mindst Gavn deraf, og som i enkelte Tilfælde endog ville faa Tab af Ombytningen, medens Øerne som Helhed ville faa Fordel deraf. Men naar man nu paa Tiendeloven ved denne lille Ændring i nogen Maade, om end ikke i stor Udstrækning, altsaa ved denne Tilbagebetaling af Tiendeskatten vil kunne yde de Folk en lille Erkendtlighed, tror jeg ikke, man kan sige, at det vil være ubilligt. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale det Forslag, vi have stillet.

Jeg skal endvidere sige, at som Forslaget nu foreligger ved Flertallets Ændringer, byder det adskillige Fremskridt fra, hvad der forelaa ved 1ste Behandling. Jeg er Udvalgets Flertal og den ærede Minister taknemmelig, fordi de, i nogen Grad i alt Fald, have imødekommet de Krav, som ere rejste fra de Tiendeydere, der samtidig ere Tiendeejere. Jeg paa-skønner det og anbefaler at vedtage Flertallets Ændringsforslag. De byde ikke i et og alt det, jeg kunde ønske, men som Forholdene nu en Gang ligge, vil det vel være vanskeligt at opnaa synderligt mere, og jeg anbefaler som sagt derfor Flertallets Ændringsforslag.

Bjerre: Jeg ønsker meget gerne Gennemførelsen af denne Tiendelov. Jeg har flere Gange hævdet, at Tienden bør afskaffes, ikke blot, fordi den er en Skat, der har økonomisk Betydning, men ogsaa, fordi det er en Levning fra Fortiden, som skiller Folkeklasserne ad, og fordi den medfører en Ulighed, som bør fjernes. Jeg ønsker, at vi overalt ved vor Lovgivning skulle søge mere og mere at fjerne alt, hvad der fra gammel Tid har bidraget til at adskille Folk i Klasser og Stænder, og som har skabt ulige Forhold i By og paa Land. Derfor er jeg en varm Tilhænger af, at vi faa Tiendebyrden afløst.

Jeg havde gerne set, at det Forslag, der foreligger, havde, om jeg saa maa sige, hvilet noget mere i sig selv, men jeg tager med Glæde mod Forslaget, som det er, ligesom jeg var glad ved Skattelovene, fordi de skabte lige Forhold for By og Land. Der var ingen, der kunde sige, at vi ved dem havde gaaet Statskassen for nær, eller som med Grund kunde klage. Selv om der er klaget, er der klaget med Urette. Her kan det maaske nok siges, at Statskassen er for haardt engageret, jeg havde i hvert Fald ikke ønsket, at det var sket i saa høj Grad, og jeg tror, det havde været muligt, hvis vi havde givet lidt min-